

Seminarul profesional Interpretarea criminalistică și medico-legală a unor elemente materiale

PREZENTARE DE CAZ. EXAMINAREA SCRISULUI EXECUTAT ÎN CONDIȚII NEOBIȘNUTE

DOI:10.24193/SUBBIur.62(2017).2.1

Published Online: 2017-06-15

Published Print: 2017-06-30

Victoria CATARAGA*

Abstract: *Case report. Examination of handwriting in unusual conditions. Determination of the manuscript executor has an major importance in judicial process. When writing is made up in unusual conditions, it causes impediments in the research process, but strict compliance to the principles of conducting forensic allow to solve successfully the problem.*

Keywords: *handwriting examination, unusual signature, forensic identification, determination of the author, expertise*

ACTUALITATEA LUCRĂRII

De cele mai multe ori, experții grafoscopiști opresc examinările de identificare a executorului, în cazul când se atestă condiții de neobișnuință în manuscrisul examinat. Este oare întodeauna corect?

Am întâlnit mai multe lucrări ale experților grafoscopiști, finisate la etapa stabilirii în manuscritele examinate a condițiilor de neobișnuință, mai cu seamă generate de procesul copierii directe și formulând în această bază concluzii de imposibilitate.

OBIECTIVE

Evaluarea unor posibilități de soluționare a problemelor de identificare a executorușii uni manuscris îndeplinit prin copiere directă. Prezentarea algoritmului cercetărilor efectuate.

METODE DE CERCETARE

Analize asupra unui caz din parctica de expertiză grafosocpică și tehnică a documentelor:

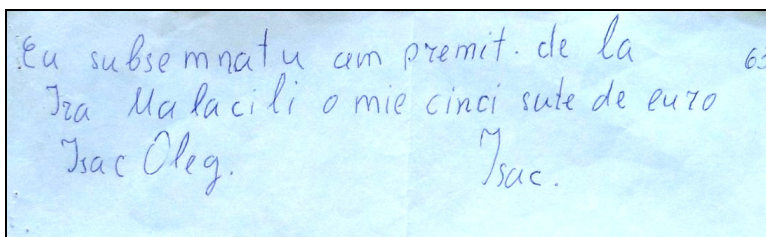
Obiect de expertizat: - o recipisă despre împrumut; obiectiv înaintat de ordonator: - identificarea executorului (titularul sau o altă persoană);

Circumstanțe: - anterior s-au efectuat patru examinări asupra acestui obiect.

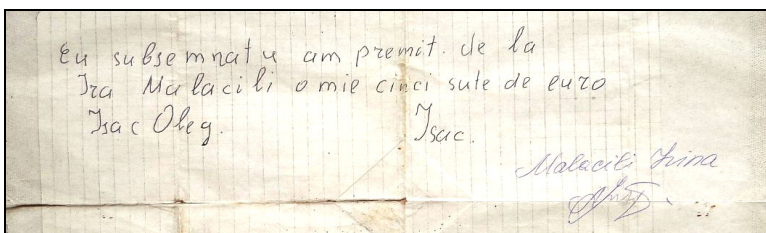
Drept motiv de numire a prezentei expertize au servit concluziile diferite formulate de către experți în cadrul investigațiilor anterioare asupra obiectelor expertizei, dar mai cu seamă, imposibilitatea soluționării întrebării cu privire la executorul manuscrisului și semnăturii, din cauza condițiilor de neobișnuință din acestea, expuse în două din concluziile la RE anterioare. Experților li s-a cerut examinarea repetată a obiectelor, cu scopul soluționării întrebărilor înaintate.

În același timp, la expertiza actuală, în urma solicitării de către experți, s-a prezentat un obiect, care nu a fost examinat anterior, anume - o copie de recipisă cu conținut a manuscrisului similar obiectului în litigiu, însă executat pe o filă de caiet în pătrățele (1 filă A4).

Mai jos prezint imaginile obiectelor despre care am menționat:

Imag. 1. recipisa în litigiu

Imag. 2: fila cu copie unei recipise, prezentată se către OUP pentru comparație, la solicitarea suplimentară a experților.

Algoritmul expertizei date, fără a reda detalii de metodică generală, a fost următorul:

- I. Stabilirea modului de executare a manuscriselor ambelor obiecte / scris și copie/, inclusiv s-au efectuat examinări cu scopul de a depista o eventuală „înbătrânire artificială” [4] [6], [15];
- II. Comparația prin confruntare a acestor obiecte;
- III. Analiza rezultatelor obținute, urmare căreia am stabilit, că manuscrisul, care începe cu cuvintele „**Eu subsemnatu ...**” și se termină cu cuvintele „**... De euro Isac Oleg**”

și semnătura literală „Isac”, de pe fila format A5, în litigiu **au fost executate prin copiere directă**, realizată pe o suprafață netedă și transparentă (cum ar putea fi sticla) plasată în direcția unei surse de lumină de contrapunere de pe recipisa în copie, sau de pe o copie intermediară a acesteia sau a originalului, sau chiar de pe original.

IV. Examinări grafoscopice.

În acest caz, menționez, că identificarea executorului textului recipisei în litigiu prezintă dificultate datorată specificului copierii, care presupune redarea fidelă a unei forme grafice străine executorului. Adică, acesta, își abandonează temporar propriile deprinderi grafice, limitându-se la actul mecanic (mai mult sau mai puțin) de urmărire a unor semne grafice, ce nu îi sunt proprii. În consecință, grafismele obținute nu vor reține, decât în mod de excepție, elemente specifice scrisului executorului. Având în vedere cele specificate mai sus, unica posibilitate de a încerca stabilirea persoanei care a efectuat copierea în transparentă a textului recipisei este de a examina obiectul în două etape, anume:

– **etapa 1:** examinarea comparativă, prin juxtapunere, a fiecărei litere în parte din copia autentificată a recipisei (copia realizată cu ajutorul MTMC, de tip laser) cu litera respectivă din copia recipisei executată în transparentă, scopul fiind de a depista eventuale elemente de execuție diferite, adică – mici detalii, care pot constitui elemente de execuție proprii persoanei care a executat copierea și la care persoana dată nu a atras atenție în momentul copierii, fiind în afara controlului scripitorului, ca mișcări dirijate la nivelul subconștient (deprinderi automatizate din cadrul stereotipului dinamic cimentat al executorului);

– **etapa 2:** compararea, din punct de vedere grafoscopic, a elementelor de execuție diferite, care au fost depistate în cadrul etapei I, cu elementele de execuție a modelelor de comparație prezentate, executate de titular.

Foarte important în situația descrisă a fost aprecierea coincidențelor și diferențelor înregistrate, explicarea valorii acestora din punct de vedere a teoriei identificării criminalistice și această apreciere o prezint mai jos:

“Diferențele înregistrate, în cadrul examenului comparativ descris mai sus (ilustrate cu săgeți de culoare roșie în imag. 15-25, RE Nr . 9965 din 18 noiembrie 2015) au caracter esențial, stabil și fiind din cele mai valoroase din punct de vedere identificator (referindu-se la executarea celor mai mici elemente grafice) sunt firești și în totalitatea sa formează un complex suficient pentru **a exclude executarea acestui manuscris (semnătura este literală și s-a examinat de comun cu scrisul, având indici generali și individuali comuni) de către titular**, mostrele de scris ale căruia s-au pus la dispoziția experților.

Coincidențele de ordin general și cele de ordin individual, înregistrate între obiectele comparate (ilustrate cu săgeți de culoare roșie în imag.15-25, RE Nr . 9965 din 18 noiembrie 2015) și altele, care nu au fost menționate fiind în majoritatea lor din cele mai ușor de redat, ținând de aspect, formă și dimensiuni nu influențează concluzia, deoarece se explică astfel: - persoana care a executat copierea era preocupată de redarea cât mai fidelă atât a aspectului general al simbolului respectiv, cât și a aspectului textului recipisei în ansamblu, în același timp procedând uneori involuntar la mici abateri (inexactități de redare), lipsite de importanță în viziunea sa. Majoritatea din aceste inexactități sunt elemente de execuție proprii

persoanei care a executat copierea, adică deprinderi proprii de a scrie, și anume – de a iniția și de a finaliza unele semne grafice, referitor la care și s-au stabilit diferențele menționate mai sus, altele din ele, însă sunt accidentale, având caracter întâmplător (elemente străine deprinderilor executorului, irepetabile în scrisul acestuia), reieșind din condițiile neobișnuite de executare a manuscrisului prin copiere, dar prin natura sa, fiind lipsite de importanță pentru concluzia formulată.”[5], [9].

În final am formulat următoare concluzie:

„1-2. Manuscrisul cu conținut de recipisa de pe fila format A5, prezentată la expertiză în calitate de material în litigiu, care începe cu cuvintele „*Eu subsemnatu ...*” și se termină cu cuvintele „*... De euro Isac Oleg*” și semnătura literală „*Isac*”, – **nu au fost executate de către numitul Isac Oleg, dar de către o altă persoană.**

Acest manuscris a fost realizat prin copiere directă, pe o suprafață netedă și transparentă (cum ar putea fi sticla) plasată în direcția unei surse de lumină de contrapunere (în transparență) **de pe recipisa în copie, prezentată la expertiză suplimentar**, la solicitarea experților sau de pe o copie intermediară a acesteia sau a originalului, sau de pe original.” [3]

CONCLUZII

În multe situații, pot fi soluționate întrebări cu privire la executorul manuscrisului îndeplinit în condiții neobișnuite, chiar și copierea directă. Important este ca expertul să respecte strict principiile de efectuare a expertizei judiciare, în special cel al plenitudinii examinărilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Gheorghe Popa, Conf. Univ. dr. ș.a. „Exploatarea urmelor prin expertize criminalistice”- Note de curs - București – 2005.
2. Frățilă A., Pășescu Gh., Expertiza criminalistică a semnăturii, Editura Național;
3. RAPORT DE EXPERTIZĂ Nr . 9965 din 18 noiembrie 2015
4. Буриский, Е.Ф. Громов В.И. К проблеме идентификации струйных знаков синтезирующих печатающих устройств (СЮИ МВД России 2011).
5. Вимберг Л.А., Шианкова М.В. «Почерковедческая экспертиза.- Волгоград, 1977.
6. «Возможности спектрофотометрического исследования паст шариковых ручек современных производителей» Научные ведомости, вып.15/2 258.
7. Деление букв прописей русского алфавита на элементы, Москва 1987.
8. Koen Herlaar, Tehnici NFI de examinări tehnice ale documentelor, 2014
9. Комиссаров А.Ю., Журавлева Т. Н., Макарова Л. В., «Сборник фрагментов заключений эксперта-почерковеда. (Учебное пособие) М.В.Д. РФ Э.К.Ц, -М, 1997».
10. «Научно-практический журнал «судебная экспертиза» 2010-2 (22)», МВД РФ. Ст. П.В. Бондаренко «характеристики движений пишущего над плоскостью рукописи», П.М. Кошманов, М.П. Кошманов, А.А. Шнайдер «Признаки построения подписи и их роль», - Recomandări metodice.

11. С.Д.Павленко, Н.С.Золотарь и др. «Криминалистическое исследование документов», Киев, Редакционно-издательский отдел МВД УССР, 1989 - Instrucțiune metodică.
12. Соколов С.М. Судебно-химическая экспертиза материалов документов...! Изд-во «Медицина» Москва-1964.
13. „Судебно-почерковедческая экспертиза общая часть”, Москва 1989.
14. Судебно-техническая экспертиза документов. Выпуск-1. (Методическое пособие для экспертов, следователей и судей). Москва 1989».
15. Техническая экспертиза документов. Азбука криминалистики 2011.

Nota 1: Lista cuprinde inclusiv literatura utilizată la efectuarea raportului de expertiză analizat. Ordonatorul a dat acord pentru prezentarea cazului.

* Centru Național Anticorupție al RM, mun. Chișinău, Republica Moldova; cataraga@cna.md.